

ADVOKATFIRMA
CHRISTIAN HARLANG

COPY

Københavns Byret
Domhuset, Nytorv
1450 København K.

28. september 2012

STÆVNING

Som advokat for

(10)

(11)

c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København k
(v/advokat Christian Harlang)

indstævner jeg herved

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 42
1060 København K

Under nærværende sag giver jeg møde for sagsøgerne, for hvem der nedlægges følgende:

1.1. PÅSTANDE.

Påstand 1

Sagsøgte tilpligtes til hver af sagsøgerne at betale kr. 50.001,- med tillæg af procesrenter fra sagens anlæg og til betaling sker.

Påstand 2

Sagsøgte tilpligtes at anerkende:

Principalt:

under nærværende domstolssagers behandling at have pligt til at tilvejebringe effektiv oplysning af sagsøgernes rimeligt begrundede anførsler om tortur, m.v., jf. Statens undersøgelsesforpligtelser ifølge EMRK art. 3, jf. art. 1.

Subsidiært:

at sagsøgte har pligt til at foranledige en effektiv, officiel, uafhængig og særskilt undersøgelse af, om sagsøgerne har været udsat for tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf som følge af sagsøgtes handlinger og/eller undladelser.

Nærværende offentligretlige sag angår sagsøgernes krav på tortgodtgørelse som følge af den tortur og umenneskelige og nedværdigende behandling de civile sagsøgere har været udsat for under danske styrkers frihedsberøvelse af dem d. 25. november 2004 i Basra, Irak, og den efterfølgende overgivelse til irakisk politi til forhør og fængsling, hvilket er i modstrid med gældende dansk ret med tilhørende folkeretlige forpligtelser, der påhviler sagsøgte.

Sagsøgernes krav er således baseret på erstatningsretlige regler, hvorunder bl.a. indgår de forpligtelser, som følger også af international ret.

De tortur-forhold m.v. som den sagsøgte stat direkte og/eller indirekte er ansvarlig for, er af mangeartet karakter og af særdeles omfattende mængde, således som det vil fremgå af nærværende stævning og senere fremlagt processtof i sagen.

Forholdene, der er ansvarspådragende, består af følgende tidsmæssige hovedgrupper:

1. Tilfangetagelsen d. 25. november 2004 og den dermed forbundne helt unødigt brutale behandling.
2. Behandlingen i Akka-basen samme formiddag.
3. Behandlingen i Shaibah Log Base det følgende døgn.
4. Indespærring i op til 70 dage under brutale og nedværdigende forhold med udøvelse af tortur m.v.

Sagsanlægget sker i fortsættelse af sagsanlæg for sagsøger(1) foretaget ved stævning indleveret til Københavns Byret den 13. september 2011 med henvisningsbegæring, jf. retsplejelovens § 226 som følge af sagens principielle karakter, hvilket af Københavns Byret er imødekommet ved kendelse af 25. oktober 2011, i fortsættelse af sagsanlæg for sagsøgerne(2) til (6) foretaget ved stævning indleveret til Københavns Byret den 30. december 2011 med henvisningsbegæring, jf. retsplejelovens § 226 som følge af sagernes principielle karakter, hvilket af Københavns Byret er imødekommet ved kendelse af 31. januar 2012, og i fortsættelse af sagsanlæg for sagsøgerne (7) til (9) foretaget ved stævning indleveret til Københavns Byret den 16. marts 2012 med henvisningsbegæring, jf. retsplejelovens § 226 som følge af sagernes principielle karakter, hvilket af Københavns Byret er imødekommet ved kendelse af 30. marts 2012 . Sagerne er herefter verserende ved Østre Landsret som første instans under landsrettens 7. afd. sagsnummer B-3421-11, B-397-12 og B-1162-12.

Nærværende sagsanlæg finder alene som følge af formelle grunde sted for Københavns Byret. Der henvises til nedennævnte henvisningsbegæring for også nærværende sag med samme begrundelse i dens principielle betydning, jf. retsplejelovens § 226.

1.2. BEMÆRKNINGER TIL SELVE PÅSTANDENE.

Påstand 1:

1.2.1. Påstandsbeløbet.

Det anførte påstandsbeløb indebærer alene af omkostningsmæssige grunde en (foreløbig) begrænsning af sagsøgernes godtgørelseskrav. Beløbspåstandens størrelse indebærer endvidere, at bestemmelserne om såkaldte "småsager", jf. retsplejelovens kapitel 39, ikke finder anvendelse. (Erfaringerne er, at en sådan fremgangsmåde er nødvendig for at undgå, at sagen evt. lider skade ved forsinkelse ved rettens automatiske overførsel af sager med beløbspåstande på op til og med kr. 50.000,- til den såkaldte "småsagsproces".) Det er beklageligt, at nærværende sag skal belastes med bemærkning, der alene skyldes formelle forhold vedrørende de ovennævnte regler, der blev indført ved den såkaldte "domstolsreform" pr. 2007.

I betragtning af, at sagsøgerne har været udsat for tortur, endda af grov og langvarig karakter, må de anførte påstandsbeløb betragtes for lave, selv efter den såkaldte "tilbageholdende" praksis der kendes fra de danske domstole, og selvsagt i særlig grad når erstatningsniveauerne ifølge Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol tages i betragtning.

1.2.2. Ressourcemæssig ulighed.

Ressourcemæssigt står sagsøgerne i denne sag svagt overfor den sagsøgte stat. Derfor har det været nødvendigt at foretage tilpasninger (foreløbigt) af procesførelsen med henblik på overhovedet at kunne iværksætte denne.

1.2.3. Forbehold for forhøjelse af proceskravet.

Således må sagsøgte påregne, at sagsøgerne senere i sagsforløbet indenfor de kommende måneder forhøjer påstanden i overensstemmelse med herfor gældende regler både for så vidt angår erstatningsniveauet for sagsøgtes ansvar for omfattende og langvarig tortur og muligt for andre erstatningskrav, baseret på tabsopgørelser.

2. SAGSFREMSTILLING

Påastand 1:

2.1. Faktiske omstændigheder.

2.1.1. Baggrund.

Sagsøger(10) og (11) boede d. 25. november 2004 – i en bydel i i Basra-området nær ved deltaet, hvor løber sammen.

Boligerne bestod af ca. placeret samlet i et byområde, hvortil hørte en

Sagsøgerne og deres familier er sunni-muslimer og som sådanne en minoritet i det i overvejende grad shiitiske område.

Sagsøgerne og deres familier har – og havde – pr. tradition og praksis et nært og venskabeligt forhold til de shiitiske naboer.

De sekteriske problemer i området skyldes udefrakommende aktiviteter fra fjerne områder, der satte "lus i skindpelsen" hos de lokale, og med frygtelige følger for sagsøgerne og deres familier.

Ingen af sagsøgerne har på noget tidspunkt været involveret i krigshandlinger i den aktuelle konflikt.

Ingen af sagsøgerne er på noget tidspunkt blevet foreholdt nogen form for anklage, endside nogen form for sanktion for noget som helst.

Aktionen d. 25. november 2004 førte ikke til nogen form for sigtelse eller anklage af nogen art.

Operationen fremstår som en alvorlig fejltagelse, der kunne og burde være undgået ved overholdelse af elementære regler for militær indsats.

Det er sagsøgernes opfattelse, at aktionen er forårsaget af fjerntfrakommende sekteriskbaserede falske anmeldelser, som de danske styrker beklageligvis har reageret på ved at iværksætte den overordentligt omfattende og voldsomme aktion d. 25. november 2004, der endvidere førte til langvarig efterfølgende indespærring og omfattende tortur.

Sagsøgernes slægt er en sunni-slægt, der siden osmannerne har virket som en form for overstamme for shiitiske stammer (navnlig med henblik på repræsentationen over for den sunni-muslimske osmanniske sultan), hvor slægten i vidt omfang levede af plantagedrift i det frugtbare Shat-Al-Arab deltaområde i Zubayr-distriktet, der geografisk kan indplaceres således i følgende områdemæssigt og indbyggermæssigt descenderende og geografisk indkredsede orden:

1. Irak.

2. Basra Amt (dette område omfatter over 5 mio. personer).
3. Al-Zubayr (Qaza= storkommune).
Dette er et distrikt omfattende mellem 180.000 og 450.000 personer.
4. del-kommune) med
indbyggere.
5. Sagsøgernes stamme.

Navnlig i begyndelsen af 2004 blev forholdene i området stærkt præget af, at sunni-muslimer blev udsat for forskellige overgreb fra politiets side, der nu var domineret af shia-muslimer (siden invasionen i marts 2003).

2.1.2. Tilfangetagelse - torsdag d. 25. november 2004, ca. kl. 05:00 - 05:45.

Ifølge de foreliggende oplysninger iværksættes der under dansk ledelse en aktion mod sagsøgernes boligområde omkring kl. 05:00, hvor en konvoj af køretøjer bestående af ca. 20 danske tanks og ca. 15 køretøjer fra den irakiske shia-muslimske milit.

At der var tale om danske tanks kunne ses derved, at de var påmalet dannebrogssflag og med arabisk skrift angivelse af "Danmarks hær".

De danske kampvogne tog opstilling i de to lokale gader, der udgør en T-form således, at kanoner pegede direkte mod de enkelte huse og boliger. De fleste af indbyggerne befandt sig i deres respektive huse sammen med deres familier.

En del af beboerne befandt sig i moskéen, som er beliggende kun ca. 30-40 m. fra de fleste af husene.

Den pågældende morgen var det koldt, kun nogle få grader over 0 celcius.

Flere af de øvrige sagsøgere observerede en dansk kameramand, ca. 30 år, karseklippet, som foretog optagelser i landsbyen.

Optagelser blev også foretaget i selve moskéen, hvor danske soldater og militsfolk trængte ind uden tilladelse.

De sagsøgere, der blev trukket ud af deres huse, var i almindeligt bomuldsnattøj.

Tilbage i husene befandt sig deres – rædselsslagne – familier.

Tilbageholdelserne og pågribelserne havde en vis tilfældig karakter, ingen bad om at se ID eller spurgte efter navn.

Ingen blev foreholdt nogen form for sigtelse eller lignende. Operationen foregik ganske unødvendigt hårdhændet.

Der var tale om at civile hjem på brutal vis decideret blev stormet af soldaterne, og under dansk ledelse.

Sagsøgerne var bekendt med, hvem der var danske, idet den nærliggende (ca. 800 meter derfra) Akka-Base var et tilholdssted for danskerne i området, som sagsøgerne og de øvrige beboere i landsbyen kendte noget til.

De tilbageholdte, sagsøgere, blev tvunget til at kravle op bag på ladet af en pick-up truck.

Forinden var de lagt i håndjern (nylon-strips) og blændet med øjenbind.

2.1.3 Frihedsberøvelsen på Akka-basen. Forhør i Shaibah Log Base. Opholdet i tortur-fængslet ved Basra. "Al-Shu'oon" også kaldet "The Serious Crimes Unit"

Sagsøgerne blev først ført til Akka-basen, der er beliggende ca. 800 m. fra bebyggelsen. Efter ca. 1 time blev de overført til Shaibah Log Base.

Her blev de også tvunget til at sidde udenfor på jorden i et åbent område. Der var i hvert fald to danske officerer, en mand og en kvinde, der sad på stole bag et skrivebord med en formentlig dansk tolk og en soldat.

Ligesom fra og med aktionen ved landsbyen, blev de udsat for sekteriske tilråb. Sidstnævnte var fra personer indenfor shia-militsen.

I Shaibah Log Base befandt der sig både danske og britiske soldater. De blev ført ind i et indelukke under åben himmel omgivet af pigtråd, hvor der tillige befandt sig andre tilfangetagne.

Deres ansigter og hoveder blev tildækket typisk derved, at deres klædedragt blev løftet op og bundet sammen ovenover hovedet, eller de blev påtvunget øjenbind. Afhøringerne foregik i et særligt afhøringsstelt, herefter blev de ført ind i et opholdstelt. Sagsøgerne fortæller i øvrigt konkretiseret og individualiseret supplerende således:

Sagsøger (10)

Født .

Gift i , har børn, piger og drenge. Har de sidste år drevet forretning som Virksomheden eksisterer stadigvæk.

Beretning vedrørende d. 25. november 2004 og derefter:

Var til morgenbøn omkring kl. 05.00. Da bønnen var overstået ca. kl. 05.10 kunne de forsamlede tilbageværende i moskéen (Der var 11 personer) høre og ud af vinduerne se, at en militærrazzia var i gang.

moskéen. Huset blev ransaget af danske og irakiske soldater.

Han blev arresteret i moskeen af en iraker mens danskerne så på. Han vidste det var danskere, da de var de eneste udlændinge til stede på dette tidspunkt. Han blev kropsvisiteret af irakerne og fotograferet.

De blev bragt til Akka-basen (de blev i alt 11) i en pickup af irakerne, men danskerne fulgte umiddelbart efter i kampvogne.

Der var på væggene i Akka-basen malet for dem meget ubehagelige anti-sunni slogans. Det var Al-Sadr-Brigadens slogan.

I Akka-basen blev han sat sammen med 10 andre irakere. Vagterne spurgte om deres navne og de blev fotograferet. Han sad der i 4 timer bagbundet og med bind for øjnene. Han følte sig ydmyget, da de danske soldater bevægede sig rundt mellem fangerne med hunde, hvilket er ydmygende for en muslim.

Herefter blev de bragt til Shaibah Log Base, hvilket var en køretur i et tildækket militær køretøj af en varighed på ca. 15-30 min. Det var helt mørkt indeni.

I Shaibah Log Base blev han ført ind i et telt og igen spurgt om sit navn og frataget sine personlige ejendele. Derefter blev han ført til et andet telt, hvor han blev undersøgt af 4-5 personer. Der blev foretaget en ydmygende analundersøgelse.

Han følte sig ekstremt flov på det tidspunkt, ligesom han stadig bliver meget flov, hvis han taler om det den dag i dag.

Soldaten rørte ved sagsøger, han rørte ved sagsøgers genitalier og hans endetarm. Soldaten stak sin finger ind.

Sagsøger var og er helt sikker på, at de gjorde det for at ydmyge og nedbryde ham.

Det var danskere, han kunne genkende nogle fra området.

Han blev derefter ført til Al Shuóon (The Serious Crime Unit) også kendt som Al Jamiat politistationen i Basra. Han blev transporteret af irakerne, men danskerne fulgte tæt efter. Efter ankomsten til Al Shuóon forlod danskerne igen stedet, og han så dem aldrig igen.

Al Shu'oon bygningen ligger i et område, der betegnes Al Jamiat, og stedet er også kendt som Al Jamiat politistationen. I nærværende stævning benævnes stedet Al Shu'oon.

Al Shu'oon var én bygning, som tidligere havde været brugt af Saddams efterretnings- og sikkerhedspoliti. Det var et bygningskompleks bestående af en kontorafdeling og en fængselsafdeling. Sidstnævnte var indrettet i et tidligere stort møderum. Det var den politistation som udgjorde den såkaldte Serious Crime Unit i Basra.

De britiske styrker destruerede politistationen i december 2006 på grund af stedets berygtede karakter. Forinden tog briterne papirmateriale og computere med sig.

I Al Shu'oon blev de alle anbragt i et rum. Så blev de en efter en ført ind i forhørslokalet, igen bagbundet med håndjern og med bind for øjnene. De irakiske styrker ville have ham til at tilstå, men han havde ikke noget at tilstå. De begyndte at slå ham og bad ham tilstå at han var terrorist. De sparkede og slog ham mens han lå ned og på et tidspunkt mistede han bevidstheden. Han vågnede ved at de slog ham igen og hældte vand på ham. De slog og sparkede ham over hele kroppen. De ydmygede og fornærmede ham også ved at kalde ham en sunni "wahhabiyyine". Han blev holdt som fange i Al Shu'oon en uge men kun udsat for tortur den første dag.

Herefter blev han overført til Al-Tasferat fængslet.

Al-Tasferat er et varetægtsfængsel, hvor fanger bliver hensat i kortere eller længere perioder med henblik på tilbageførsel til anden anstalt eller med henblik på udslusning.

Al-Tasferat ligger i området Minaal Makal-området.

I Al-Tasferat fængslet blev han slået ved ankomsten men ikke senere. Han blev stadig anklaget for at være terrorist og ydmyget som sunni muslim. Han blev løsladt efter 70 dages frihedsberøvelse sammen med to andre fra hans landområde fordi familie og venner havde bøjet sig for kravet om betaling af løsepenge (bestikkelse) til et samlet beløb for dem alle fire på \$ 50.000.

Under opholdet i Al-Tasferat blev han stillet for en dommer, som ikke fandt bevis for anklagerne. Han fortalte dommeren at han var blevet torteret, men det reagerede dommeren ikke på.

Sagsøger (11):

Han voksede op med [redacted] i skole. Aftjente værnepligt i [redacted] og blev i hæren som almindelig soldat til [redacted]. Han er gift og har 10 børn. Han etablerede [redacted] og levede af den til frihedsberøvelsen og torturen i 2004. Herefter måtte han flygte til [redacted] hvor han nu bor.

Sagsøgte udførte sin ablution, da hans hus blev stormet og han blev arresteret af danske soldater. Han blev sammen med familien ført ud af huset og sat ned i 30 minutter. Imens ransagede soldaterne huset, væltede et skab og stjal 200 USD.

Sammen med andre fra moskéen blev vi anklaget for at være terrorister og ført til Akka-basen.

Der var på væggene i Akka-basen malet for dem meget ubehagelige anti-sunni slogans. Det var Al-Sadr-Brigadens slogan.

I Akka-basen blev han sat sammen med 10 andre irakere. Vagterne spurgte om deres navne og de blev fotograferet. Han sad der i 4 timer bagbundet og med bind for øjnene. Han følte sig ydmyget, da de danske soldater bevægede sig rundt mellem fangerne med hunde, hvilket er ydmygende for en muslim.

Herefter blev de bragt til Shaibah Log Base, hvilket var en køretur i et tildækket militær køretøj af en varighed på ca. 15-30 min. Det var helt mørkt indeni.

I Shaibah Log Base blev han sat på jorden i solen og derefter ført ind i et telt, hvor han blev undersøgt af 4-5 personer. Der blev foretaget en ydmygende analundersøgelse.

Han følte sig ekstremt flov på det tidspunkt, ligesom han stadig bliver meget flov, hvis han taler om det den dag i dag.

Soldaten rørte ved sagsøger, han rørte ved sagsøgers genitalier og hans endetarm. Soldaten stak sin finger ind.

Sagsøger var og er helt sikker på, at de gjorde det for at ydmyge og nedbryde ham.

Det var kun danskere i teltet.

Han blev derefter ført til Al Shu'oon (The Serious Crime Unit) også kendt som Al Jamiat politistationen i Basra. Han blev transporteret af irakerne, men danskerne fulgte tæt efter. Under transporten i pickupen blev han slået.

Al Shu'oon bygningen ligger i et område, der betegnes Al Jamiat, og stedet er også kendt som Al Jamiat politistationen. I nærværende stævning benævnes stedet Al Shu'oon.

Al Shu'oon var én bygning, som tidligere havde været brugt af Saddams efterretnings- og sikkerhedspoliti. Det var et bygningskompleks bestående af en kontorafdeling og en fængselsafdeling. Sidstnævnte var indrettet i et tidligere stort møderum. Det var den politistation som udgjorde den såkaldte Serious Crime Unit i Basra.

De britiske styrker destruerede politistationen i december 2006 på grund af stedets berygtede karakter. Forinden tog briterne papirmateriale og computere med sig.

I Al Shu'oon blev de alle anbragt i et rum. Så blev de en efter en ført ind i forhørslokalet, igen bagbundet med håndjern og med bind for øjnene. De irakiske styrker forhørte ham kun i 10 minutter. Han blev forhørt om religiøse spørgsmål, men blev ikke slået eller mishandlet. Efter sagsøgers opfattelse måske fordi han var for gammel.

Sagsøger blev derefter overført til Al-Tasferat fængslet, hvor han forblev i 7 dage. Herefter blev han stillet for en dommer og løsladt.

Påstand 2:

2.2

A. ANERKENDELSESPÅSTANDE OM EMRK ART. 3-UNDERSØGELSESPLIGTEN, DER PÅHVILER DEN DANSKE STAT (SÅVEL ØSTRE LANDSRET SOM SAGSØGTE, REPRÆSENTERET VED KAMMERADVOKATEN).

A.1. Pligten.

Til støtte for sagsøgernes påstand om sagsøgtes undersøgelsespligt, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions¹ art. 3, jf. art. 1, anføres følgende:

Efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols² helt faste praksis har stater, som har tiltrådt og ratificeret EMRK, pligt til på en uafhængig og effektiv måde at

¹ Herefter "EMRK".

² Herefter "EMD".

foretage en undersøgelse af rimeligt begrundede anmeldelser/anførsler³ fra personer, som oplyser at have været udsat for tortur eller anden alvorlig mishandling i strid med EMRK art. 3, jf. f.eks. EMDs dom af 28. oktober 1998 i sagerne Assenov m.fl. mod Bulgarien, præmis 102:

„1. The Court considers that, in these circumstances, where an individual raises an arguable claim that he has been seriously ill-treated by the police or other such agents of the State unlawfully and in breach of Article 3, that provision, read in conjunction with the State’s general duty under Article 1 of the Convention to “secure to everyone within their jurisdiction the rights and freedoms defined in ... [the] Convention”, requires by implication that there should be an effective official investigation. This investigation, as with that under Article 2, should be capable of leading to the identification and punishment of those responsible (see, in relation to Article 2 of the Convention, ...). If this were not the case, the general legal prohibition of torture and inhuman and degrading treatment and punishment, despite its fundamental importance (see paragraph 93 above), would be ineffective in practice and it would be possible in some cases for agents of the State to abuse the rights of those within their control with virtual impunity.“

Dette betyder, oversat til dansk:

”102. Retten finder, at under disse omstændigheder, hvor et individ fremfører en rimeligt begrundet anmeldelse om at være blevet alvorligt mishandlet af politiet eller andre repræsentanter for staten på ulovlig måde og i strid med art. 3, da kræver denne bestemmelse, læst i sammenhæng med statens generelle forpligtelse i henhold til Konventionens art. 1 om at ”sikre alle indenfor deres jurisdiktion de rettigheder og friheder, som fastsættes i Konventionen”, implicit en effektiv, officiel undersøgelse. Denne undersøgelse, som den under art. 2, skal kunne føre til identifikation og straf af de ansvarlige (se i relation til art. 2 ...). Hvis dette ikke var tilfældet, ville det generelle

³ På engelsk, jf. EMDs domspraksis: *“credible assertion”*, jf. f.eks. EMDs dom af 20. juli 2000 i sagen Caloc mod Frankrig, præmis 89, eller *“arguable claim”* jf. f.eks. EMDs dom af 28. oktober 1998 i sagerne Assenov m.fl. mod Bulgarien, præmis 102.

retlige forbud mod tortur og umenneskelig og nedværdigende behandling og straf, til trods for sin fundamentale betydning (se præmis 93 ovenfor), være ineffektivt i praksis, og statens repræsentanter ville i visse tilfælde praktisk taget ustraffet kunne krænke de individers rettigheder, som er indenfor repræsentanternes kontrol.”

Undersøgelsespligten foreligger også, hvor danske myndigheder, herunder domstolene, konfronteres med klare oplysninger i officielle dokumenter, herunder lægeerklæringer, der giver grundlag for at antage, at personer har været udsat for behandling i strid med EMRK art. 3, jf. f.eks. EMDs dom af 6. april 2004 i sagerne Ahmet Özkan m.fl. mod Tyrkiet, præmis 359.

A.2. Skærpet pligt.

Der foreligger en skærpet pligt til at foretage sådanne undersøgelser, når der foreligger oplysninger om religiøst motiveret vold og alvorlige personovergreb.

Hvis sådanne undersøgelser som nævnt ovenfor pkt. A.1 og A. 2 ikke foretages, og indenfor rimelig tid, vil pågældende medlemsstat krænke sine forpligtelser og de pågældende personers rettigheder efter EMRK art. 3, jf. art. 1.

A.3. Der er tale om rimeligt begrundede krav i nærværende sag.

I nærværende sag har danske myndigheder, in casu Københavns Byret, fået forelagt oplysninger i form af stævning og bilag, som giver fuldt tilstrækkeligt grundlag for at antage, at sagsøgerne har været udsat for behandling i strid med EMRK art. 3.

For sagsøgerne henvises til deres i det helt væsentlige samstemmende oplysninger, jf. sagsfremstillingerne nedenfor.

En navngiven dansk soldat, Masoud Vahedi, var vidne til krænkelser af art. 3, som har fundet sted under den militære operation, hvor sagsøgerne blev

frihedsberøvet. Dette fremgår af en avisartikel af 7. januar 2012 fra dagbladet Politiken, der fremlægges som sagens **bilag 1**. Det bemærkes, at Masoud Vahedis udsagn om det, han har set og hørt, ikke er imødegået af sagsøgte eller nogen anden statslig myndighed på noget efterfølgende tidspunkt.

En dansk officer, som også selv deltog i Operation Green Desert, har bekræftet at have modtaget rapporter fra andre soldater om, at fanger af irakisk politi "*...fik nogle ordentlige tæsk. At det irakiske politi og den irakiske hær slog dem foran danskerne.*", m.v. Den danske officer har tillige bekræftet, at det irakiske politi "*...gik efter sunnier...*" Dette fremgår af en artikel af 9. december 2010 i Information, der fremlægges som sagens **bilag 2**.

Tidligere militærjurist hos sagsøgte, Kurt Borgkvists, tilsynsrapport af 19. juli 2004 for juni måned 2004 fremlægges som sagens **bilag 3**. Det fremgår af bilagets s. 7 til 8, at 8 ud af 13 fanger i irakisk politis varetægt "*...klagede over at være mishandlet af civilt politi under deres tilfangetagelse.*", og at fangerne anmeldte overgreb i strid med deres rettigheder efter EMRK art. 3.

Af Forsvarsministeriets skrivelse af 9. juli 2004, der fremlægges som sagens **bilag 4**, Forsvarsministeriets skrivelse af 16. juli 2004, der fremlægges som sagens **bilag 5**, Udenrigsministeriets e-mail af 19. juli 2004, der fremlægges som sagens **bilag 6** og Ambassaden i Bagdads meddelelse af 24. juli 2004, der fremlægges som sagens **bilag 7** fremgår, at sagsøgte har forsøgt at indhente "*...irakiske tilsagn...*" (såkaldte "diplomatiske garantier") om, at "*...de af danske styrker tilbageholdte...*" og "*...civile irakere, som danske styrker måtte tilbageholde...*" vil blive behandlet i overensstemmelse med den humanitære folkeret.

Sådanne diplomatiske garantier er ikke et effektivt værn mod, at personer, som sagsøgte måtte have tilbageholdt eller medvirket til at tilbageholde, udsættes for tortur, m.v. Den danske stat har selv siden 2006 fremlagt og fået vedtaget FN-resolutioner med bl.a. følgende ordlyd:

"8. Urges States not to expel, return ("refouler"), extradite or in any other way transfer a person to another State where there are substantial grounds for believing that the person would be in danger of

being subjected to torture, and recognizes that diplomatic assurances, where used, do not release States from their obligations under international human rights, humanitarian and refugee law, in particular the principle of non-refoulement;"

Dette betyder, oversat til dansk:

"8. Opfordrer stater til ikke at udvise, hjemsende ("refouler"), udlevere eller på nogen anden måde overføre et individ til en anden stat, hvor der er betydelige grunde til at tro, at den person vil være i fare for at blive udsat for tortur, og anerkender, at diplomatiske garantier, hvor disse bruges, ikke fritager stater fra deres forpligtelser i henhold til internationale menneskerettigheder, humanitær ret og flygtningeret, i særdeleshed princippet om non-refoulement;"

FN-resolution af 21. februar 2006 samt Udenrigsministeriets pressemeddelelse af 19. november 2008 fremlægges som sagens **bilag 8** og **9**.

Videre om diplomatiske garantiers ineffektivitet og effektivitetsmæssige uanvendelighed henvises til FNs *"Independent Expert on the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms while countering Terrorism"* Robert K. Goldmans rapport af 7. februar 2005 til FNs Menneskerettighedskommission fra, pkt. III, litra M. Uddrag af rapporten fremlægges som **bilag 10**.

FNs *"Special Rapporteur on the question of torture"*, Manfred Nowak, fandt i sin rapport af 23. december 2005 til FNs Menneskerettighedskommission (E/CN.4/2006/6) pkt. 32, jf. pkt. 30 og 31:

"...diplomatic assurances with regard to torture are nothing but attempts to circumvent the absolute prohibition of torture and refoulement, and that rather than elaborating a legal instrument on minimum standards for the use of diplomatic assurances, the Council of Europe should call on its member States to refrain from seeking and adopting such assurances with States with a proven record of torture."

Dette betyder, oversat til dansk:

"...diplomatiske garantier med hensyn til tortur er intet andet end forsøg på at omgå det absolutte forbud mod tortur og refoulement, og i stedet for at udvikle et juridisk instrument med minimumsstandarder for brugen af diplomatiske garantier, bør Europarådet opfordre sine medlemsstater til at afholde sig fra at opsøge og anerkende sådanne garantier fra stater, hvis brug af tortur er bekræftet."

Rapporten fremlægges som sagens **bilag 11**.

A4. Domstolenes statslige opfyldelsesadgang.

I nærværende sags kontradiktoriske former har domstolene kompetence til og mulighed for at foranledige opfyldelse af den undersøgelsesadgang, som sagsøgerne ifølge EMRK art. 3, jf. art. 1, jf. § 1 i lov nr. 285 af 1992 om inkorporering af EMRK, har krav på.

Retten kan således opfordre en part til at fremlægge dokumenter, tilvejebringe syn og skøn eller i øvrigt føre bevis, når sagens faktiske omstændigheder uden sådan bevisførelse ville henstå som uvisse, jf. retsplejelovens § 339, stk. 3.

Skulle sagsøgte undlade at efterkomme rettens opfordringer til at føre bevis, jf. § 339, stk. 3, kan Retten ved bevisbedømmelsen tillægge dette virkning til fordel for sagsøgerne, jf. retsplejelovens § 344, stk. 3. Der kan således foranlediges en effektiv undersøgelse af de relevante faktiske omstændigheder under nærværende sags forberedelse og hovedforhandling.

Domstolenes materielle procesretlige beføjelser bliver altså virkningsfulde i forhold til EMRK art. 3, selv i tilfælde, hvor sagsøgte ikke opfylder det pålagte, uanset denne som offentlig myndighed er retligt forpligtet til at medvirke til at oplyse sagen i overensstemmelse med gældende offentligretlige regler.

Det erindres i den forbindelse, at landsrettens kompetence således som denne følger af retsplejeloven og de i retspraksis udviklede grundsætninger skal

fortolkes i lyset af Danmarks forpligtelser efter EMRK, og at adgangen til materiel procesledning er et i dansk procesret anerkendt, lovfæstet princip.

Det er ikke i strid med undersøgelsespligten efter EMRK art. 3, jf. art. 1, at denne foranlediges af en domstol, så længe denne myndighed har mulighed for at forårsage "...*investigative steps*...", jf. f.eks. EMDs dom af 6. april 2004 i sagerne Ahmet Özkan m.fl. mod Tyrkiet, præmis 359. Effektiv gennemførelse af formålet med at foretage sådanne "*investigative steps*" kan opnås ved anvendelse af ovennævnte regler i retsplejelovens §§ 339 og 344, m.v.

Den undersøgende myndighed skal tillige være uafhængig af den eller de andre myndigheder, in casu Forsvarsministeriet, som undersøges.

Domstolene har tillige mulighed for at udvirke opfyldelse af kravet om, at undersøgelsen skal være effektiv, d.v.s. gennemføres inden rimelig tid, m.v.

Det anførte viser, at der er fuld harmoni mellem retsplejelovens systems judicielle betingelser og de krav, den internationale retsorden stiller til dansk ret, og som er gjort til en direkte bestanddel heraf ved den foretagne inkorporering ved vedtagelse af lov nr. 285 af 1992 om EMRK.

A5. Sagsøgernes subsidiære påstand 2.

Såfremt Retten måtte finde, at landsretten alligevel ikke har kompetence til under nærværende sag at foranledige og dermed udvirke opfyldelsen af sagsøgernes rettigheder efter EMRK art. 3, da er det sagsøgte selv som udøvende magt, der har denne undersøgelsesforpligtelse, jf. sagsøgernes subsidiære påstand 2.

Til støtte for det materielle indhold i den subsidiære påstand henvises til pkt. A.3 ovenfor.

Der foreligger således oplysninger, som klart underbygger rigtigheden af det af sagsøgerne anførte om tortur, m.v., begået overfor dem og foranlediget af også

danske styrkers handlinger og undladelser i forbindelse med operation Green Desert.

2.3. Retsmedicinske undersøgelser.

Sagsøgerne har d. 14. maj 2012 været undersøgt af sagkyndige retsmedicinere bestående af statsobducent, prof. dr. med. Jørgen Lange Thomsen, Retsmedicinsk Institut ved Odense Universitetshospital og kliniske psykolog, dr. Sana Hamze. Arbejdet er foregået i samarbejde med IRCT (International Rehabilitation Council for Torture Victims).

De retsmedicinske rapporter for sagsøger (10) og (11) fremlægges som sagens **bilag 12 og 13.**

3. SAGSØGERNES KRAV ER IKKE BORTFALDET SOM FØLGE AF FORÆLDELSE ELLER PASSIVITET.

For det tilfælde, at sagsøgte – også i nærværende sager – skulle besidde den skamløshed at gøre gældende, at der foreligger rettighedsfortabelse for sagsøgerne som følge af forældelse og/eller passivitet p.g.a. det passerede tidsrum, anføres følgende:

Sagsøgerne har generelt ikke haft og har ikke kunnet have noget kendskab til, om og i givet fald hvorledes de kunne fremsætte krav på erstatning over for den danske stat, hverken i Danmark eller Irak, som følge af de overgreb de har været udsat for.

For det første har sagsøgerne ikke været bekendt med, at det var det danske forsvarsministerium, som kunne være skyldner.

De har heller ikke forstand på regler, der omhandler hvor og hvem, man skal "sagsøge", når det drejer sig om militære styrker og politi, som skulle beskytte dem mod vold og forfølgelse, men i stedet udsatte dem for dette.

Sagsøgerne har som følge af forhold, som ikke kan tilregnes dem, været ubekendt med, at de i henhold til dansk og international ret kunne have en fordring mod Forsvarsministeriet i Danmark som følge af de retsstridige krænkelser, de har været udsat for i Irak.

Siden overgrebene mod sagsøgerne fandt sted, har de haft en begrundet og alvorlig frygt for vidtgående repressalier, dersom de forsøgte at klage over det passerede.

Deres position i Irak i forhold til lokale shia-dominerede myndigheder har tillige været så svag og risikabel, at de i den tid, der er gået, har måttet sørge for at beskytte deres familie og dem selv.

Foranlediget af IRCT (International Rehabilitation Council for Torture Victims) er der foretaget fagkyndige retsmedicinske undersøgelser af sagsøgerne og konsekvenserne af, at de har været udsat for tortur, både for så vidt angår fysiske og psykiske skadevirkninger jf. ovenfor under pkt. 2.2. (s. 22) og bilag 12 og 13.

De fysiske og psykiske skader, sagsøgerne blev påført under deres tilbageholdelse, har yderligere svækket sagsøgernes reelle mulighed for at rejse sag i Danmark.

Disse følgevirkninger har til dels også først manifesteret sig indenfor de seneste 3 år forud for tidspunktet for sagernes anlæg, hvorfor deres krav på erstatning og tort opstået som følge heraf (også foruden de øvrige anførte grunde der selvstændigt indebærer, at der ikke er indtrådt forældelse) ikke vil være forældet.

Sagsøgerne har således reelt stået uden mulighed for tidligere at anlægge retssag mod sagsøgte.

Som følge af hindringer, som ikke beror på sagsøgernes egne forhold, har de således været ude af stand til at afbryde forældelse før nu, jf. forældelseslovens § 14, stk. 1. Der henvises i den forbindelse til foreliggende dansk retspraksis, herunder udfaldet i Landsretten af Thule-sagen, hvor den sagsøgte stat gjorde

forældelse og passivitet gældende, hvilket ikke blev anerkendt jf. UfR U.2004.382H

Ex tuto bemærkes, at dersom sagsøgernes krav mod sagsøgte alligevel som udgangspunkt måtte anses for afskåret efter almindelige, danske regler om forældelse og passivitet, da vil en sådan fortolkning i hvert fald være i strid med Danmarks forpligtelse til at stille effektive retsmidler til rådighed for sagsøgerne, hvis rettigheder og friheder efter Den Europæiske Menneskerettigheds-konvention er blevet krænket, jf. konventionens art. 13, jf. art. 3.

Sagsøgte og de under denne herunder hørende danske styrker m.v. i Irak har på intet tidspunkt foretaget nogen form for rettighedsmæssig eller lignende rådgivning eller vejledning i forhold til sagsøgerne (eller andre) vedrørende mulighederne for at søge erstatning eller godtgørelse, m.v.

Den sagsøgte stats undladelser af dette er i sig selv ensbetydende med, at samme sagsøgte ikke nu under nærværende sag kan påberåbe sig, at der skulle være indtrådt rettighedsfortabelse for de skadelidte sagsøgere.

4. PROCESOPFORDRINGER.

Sagsøgte **opfordres (1)** også under nærværende sag til at udtale sig om, hvorvidt sagsøgte anså krigen i Irak for afsluttet forinden d. 25. november 2004. I bekræftende fald bedes som en del af opfordringen oplyst og dokumenteret, hvilket regelsæt sagsøgte under nærværende sag påberåber sig som gældende for danske styrkers tilstedeværelse og forhold til civilbefolkningen i Irak i det for nærværende sag relevante tidsrum.

Sagsøgte **opfordres (2)** til at tage stilling til følgende:

1. Gjaldt der for så vidt angår sagsøgerne fra og med deres pågribelse d. 24. november 2004 og overgivelse til irakiske politistyrker en forpligtelse til at foretage monitorering af deres forhold frem til og med løsladelse?

2. Dersom pkt. 1 besvares bekræftende, ønskes det oplyst og dokumenteret:
- a. Hvorledes denne forpligtelse af sagsøgte påberåbes overholdt, eller
 - b. dersom pkt. a. ikke kan godtgøres, hvorfor monitorering ikke har fundet sted.

5. HOVEDANBRINGENDER.

Til støtte for sagsøgernes **påstand 1** gøres gældende:

- at (1) sagsøgte som højeste ansvarlige myndighed for forsvaret, jf. forsvarslovens § 9, er ansvarlig for evt. retskrænkelser i forhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og erstatningsansvarslovens § 26, som danske styrker måtte begå i Irak, eller som danske styrker ved passivitet måtte undlade at forhindre,
- at (2) danske styrker udstationeret i Irak frihedsberøvede sagsøgerne d. 25. november 2004, bistået af irakisk politi,
- at (3) danske styrker i forbindelse med iværksættelsen af retsstridig frihedsberøvelse af sagsøgerne d. 25. november 2004 ved passivitet undlod at forhindre irakisk politi i at udsætte sagsøgerne for nedværdigende behandling,
- at (4) danske styrker i forbindelse med retsstridige forhør af sagsøgerne udsatte dem for nedværdigende og umenneskelig behandling,
- at (5) danske styrker ved efterfølgende at overlade sagsøgerne i irakisk politis varetægt på trods af, at danske styrker som minimum havde grund til at forvente eller frygte, at sagsøgerne efterfølgende ville blive udsat for nedværdigende og umenneskelig behandling samt tortur, har krænket sagsøgernes rettigheder, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 3 og erstatningsansvarslovens § 26,

- at (6) det er en skærpende omstændighed, der skal komme sagsøgerne til gavn ved såvel vurdering af sagsøgtets ansvar som udmålingen af en tortgodtgørelse, at sagsøgerne efterfølgende blev udsat for nedværdigende og umenneskelig behandling samt tortur af irakisk politi i tidsrummet frem til løsladelsen,
- at (7) sagsøgte ved sin adfærd, herunder i form af passivitet, har begået retsstridige krænkelser overfor sagsøgerne, som berettiger sagsøger til tortgodtgørelse, jf. erstatningsansvarslovens § 26, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 3, jf. art. 13, og
- at (8) sagsøgte ved sin procesførelse i forbindelse med tidligere anlagte sager (sagsøgerne (1) til (9) har krænket sagsøgerne også derved at overtræde sine forpligtelser til at give sagsøgerne adgang til retfærdig rettergang (access til justice) ved konsekvent og systematisk at tilbageholde oplysninger, undlade at bidrage til sagens oplysning, samt besvære og trainere sagsbehandlingen som metode. Under nærværende søgsmål har sagsøgerne formodning for, at dette vil blive gentaget, hvorfor sagsøgerne allerede på nuværende tidspunkt ønsker at medtage dette anbringende (Det forbeholdes at gøre et selvstændigt krav om torterstatning gældende for disse krænkelser, der knytter sig til såvel dansk forfatningsret, jf. erstatningsretslovens § 26, Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3 og artikel 6 samt det retsgrundlag, som Danmark er forpligtet til i medfør af andre internationale retskilder, som Danmark har tiltrådt).

Til støtte for sagsøgernes **påstand 2** gøres gældende:

- at (1) danske myndigheder i nærværende sag har fået forelagt oplysninger i form af stævning og bilag, som giver fuldt tilstrækkeligt grundlag for at antage, at sagsøgerne har været udsat for behandling i strid med EMRK art. 3,

- at (2) der i nærværende sag foreligger en skærpet undersøgelsespligt, da der foreligger oplysninger om religiøst motiveret vold og alvorlige personovergreb,
- at (3) diplomatiske garantier er ikke et effektivt værn mod, at personer, som sagsøgte måtte have tilbageholdt eller medvirket til at tilbageholde, udsættes for tortur, m.v.,
- at (4) i nærværende sags kontradiktoriske former har domstolene kompetence til og mulighed for at foranledige opfyldelse af den undersøgelsesadgang, som sagsøgerne har krav på, og
- at (5) det ikke er i strid med undersøgelsespligten efter EMRK art. 3, jf. art. 1, at denne foranlediges af en domstol, så længe denne myndighed har mulighed for at forårsage "...investigative steps..." og at en effektiv gennemførelse af formålet med at foretage sådanne "investigative steps" kan opnås ved anvendelse af ovennævnte regler i retsplejelovens §§ 339 og 344, m.v.

Til støtte for sagsøgernes **subsidiære påstand 2** gøres gældende:

- at (1) såfremt retten måtte finde, at domstolene alligevel ikke har kompetence til under nærværende sag at foranledige og dermed udvirke opfyldelsen af sagsøgernes rettigheder efter EMRK art. 3, da er det sagsøgte selv som udøvende magt, der har denne undersøgelsesforpligtelse.

6. HENVISNINGSBEGÆRING OG SAMMENLÆGNINGSBEGÆRING.

Sagens behandling indebærer, at domstolene skal tage stilling til spørgsmål af principiel og vidtrækkende karakter, herunder Danmarks forpligtelser efter international ret. Sagen kan få betydning for mange andre end sagsøgerne, herunder andre personer der blev frihedsberøvet d. 25. november 2004.

Som følge af sagens principielle karakter anmodes retten om at henvise sagen til førsteinstansbehandling i Østre Landsret, jf. retsplejelovens § 226, stk. 1.

Nummereringen i nærværende stævning (10) og (11) er anvendt, idet de ved Østre Landsret under sagsnr. B-3421-11, B-397-12 og B-1162-12 er verserende sager, som nærværende sag begæres sammenlagt med i forbindelse med overflytning som principiel fra Københavns Byret til Østre Landsret jf. retsplejelovens § 226 som angivet i et særligt afsnit nedenfor i nærværende stævning.

De sagsøgte **opfordres (3)** til snarest muligt efter modtagelsen af nærværende stævning at udtale sig til støtte for den af sagsøgerne fremsatte henvisnings- og sammenlægningsbegæring.

Som sagen **bilag 14** fremlægges retsbogen fra Københavns Byret af 25. oktober 2011, som **bilag 15** fremlægges retsbogen fra samme ret af 31. januar 2012 og som **bilag 16** fremlægges retsbogen fra samme ret af 30. marts 2012.

7. DET SAGSØGTE FORSVARSMINISTERIUMS ULOVLIGE PROCESFØRELSE.

Beklageligvis har søgsmålene vedrørende sagsøger(1) til og med sagsøger(9) igennem de nu passerede mere end 12 måneder været udsat for konsekvente og systematiske krænkelser af sagsøgtes forpligtelser til som offentlig myndighed at bidrage loyalt og fair til sagernes oplysning. Samtidig har processtrategien - udført af Kammeradvokaten under dennes anvendelse af offentlige ressourcer - i øvrigt bestået i en mængde for sagsøgerne belastende forsøg på at besværliggøre og trainere sagen. Man gemmer på oplysninger og bestrider systematisk nærmest alt, uanset at det er det offentlige, der sidder inde med oplysningerne og har adgang til at tilgodese en ordentlig og dækkende oplysning af sagen.

Der foreligger klart et ulovligt misbrug af sagsøgtes position med Kammeradvokatens metoder som værktøj.

I betragtning af sagens særegne karakter må det fremhæves, at sagsøgte således yderligere pådrager sig et ansvar ved ikke alene:

at have været ansvarlig, direkte og indirekte i 2004 og 2005 for civile irakeres langvarige og omfattende, alvorlige tortur, men også

at fortsætte retskrænkelserne i 2011 og 2012 ved at forsøge at hindre dem adgang til retfærdig rettergang, jf. danske forvaltningsretlige normer herfor, dansk lovgivning og gældende international konventioner, herunder Den Europæiske Menneskeretskonventions artikel 3 og artikel 6 samt de internationale forpligtelser, som fremgår af Danmarks tiltrædelse af bl.a. FN-konventionen om tortur.

Det er ganske uacceptabelt, at man fra sagsøgtes side spekulerer i de ulige ressourcemæssige forhold og herunder sagsøgernes svaghed.

Det stemmer ikke med de civilisatoriske krav, som den danske retsstat er baseret på og som er universel gældende som lov og ret.

På denne baggrund skal sagsøgerne også i nærværende stævning fremkomme med følgende:

8. GENERELLE BEMÆRKNINGER VEDRØRENDE SAGSØGTES PROCESFØRELSE.

8.1 Den sagsøgte stat er som procespart forpligtet til loyal procesførelse.

Ifølge det foreliggende retsgrundlag bestående af forfatningsretlige, forvaltningsretlige og procesretlige regler samt forpligtelser i henhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention art. 6 og andre internationale regler er sagsøgte forpligtet til at overholde følgende:

Oplyse sagen kontradiktorisk og herunder blandt andet følgende:

A. Tage stilling til om rigtigheden af oplysninger, som sagsøgerne har fremlagt bestrides, helt eller delvis.

B. Tilvejebringe supplerende oplysninger som kan tjene til en loyal oplysning af sagen.

Ovennævnte A drejer sig om den elementære pligt til loyalt at medvirke til den arbejdsmetode, som er den gældende inden for den civile retspleje, nemlig den kontradiktoriske.

Sagsøgerne sidder inde med (i forhold til sagsøgte) begrænsede oplysninger, som er fremlagt i sagen.

Sagsøgte har pligt til på korrekt og ordentlig vis at respondere under loyal overholdelse af den kontradiktoriske proces. Pædagogisk fremstilles dette sådan, at en procespart (og slet ikke en offentlig), ikke kan "gemme sig"

Ovennævnte B er tillige en sagsøgte påhvilende pligt.

C. Fremme sagen i behørigt tempo

Såvel ifølge almindelige offentlige retlige regler, som ifølge EMRK artikel 6, kan sagsøgte ikke trainere sagen, men skal effektivt bidrage til dennes fremme.

8.2. Den sagsøgte stat har hidtil ikke under sagerne (1) til (9) overholdt de under 8.1 nævnte forpligtelser, men forsøger at forsinke, besværliggøre og i nogen grad afspore sagens ordentlige oplysning.

Det må desværre betegnes som ganske grænseoverskridende at sagsøgte under nærværende domstolsprøvelse, der er iværksat ved stævning af 13. september 2011 for så vidt angår sagsøger (1) blandt andet har foretaget følgende:

Stævning i denne sag blev indgivet til Københavns byret d. 13. september 2011. Stævningen blev herefter sendt til forkyndelse hos sagsøgte, der opfordredes til at overholde svarfrist på 14 dage. Den 30. september 2011 gav Københavns byret sagsøgte forlængelse af frist for svarskrift, således at fristen blev udsat til d. 26. oktober 2011. Ved skrivelse af 20. oktober 2011 anmodede Kammeradvokaten igen om udsættelse af svarskrift. Sagen blev d. 25. oktober 2011 henvist til Østre landsret. Ved skrivelse af 10. november 2011 udsattes sagen på svarskrift, som

skulle være landsretten i hænde senest d. 23. november 2011. Efter overskridelse af denne frist anmodede Kammeradvokaten d. 29. november for tredje gang om udsættelse af frist for svarskrift. Først d. 14. december 2011 afleverede Kammeradvokaten sit svarskrift i den pågældende sag.

I forhold til ovenstående redegørelse af sagsøgtes manglende overholdelse af svarfrister, da påstod Kammeradvokaten, at denne ikke havde modtaget Østre Landsrets skrivelse af 10. november 2011, hvor fristen for svarskrift blev udsat til senest d. 23. november 2011. Kammeradvokaten har ikke fyldestgørende dokumenteret den påståede manglende modtagelse af skrivelsen fra Østre Landsret.

Det kan konstateres, at det åbenbart ligger indenfor sagsøgtes processtrategi i svarskriftet under svarskriftets pkt. 1.2 endog at bestride sagsøgerens advokatrepræsentation. Om dette henvises til sagsøgerens skrivelse til sagsøgte af 30. december 2011. Her har sagsøger anført følgende:

"Det fremsendte krav er stridende mod retsplejelovens system vedrørende advokaters stillingsfuldmagt og i øvrigt stridende mod reglerne om god advokatskik og kollegialitet. Når en sådan sag anlægges besidder sagsøgernes advokat selvsagt de dertil forudsatte fuldmagter og det er derfor ganske uhørt, at sagsøgtes advokat tillader sig at belaste sagen med et sådant krav, ligesom det ville være tilfældet dersom sagsøgeren stiller samme krav overfor sagsøgte. Håndhævelse af reglerne om god advokatskik falder udenfor nærværende sag og landsrettens saglige kompetence og må i givet fald fortsættes hos advokatmyndighederne, men at sagsøgeren finder, at det ville være passende, dersom denne alvorlige sag ikke i det hele skal belastes med den slags anliggender og går ud fra at forsvarsministeren må være af samme opfattelse."

Til dette har sagsøgte anført følgende 13. januar 2012:

"Det bemærkes, at modparten i medfør af retsplejelovens § 265, stk. 2, kan forlange, at der tilvejebringes et sådant bevis, jf. UfR 1971.229 SH, hvor en advokat, der repræsenterede et italiensk

selskab af retten fik udsættelse til at fremskaffe bevis for sin procesfuldmagt samt i øvrigt Gomard, Civilprocessen, 6. udgave, side 370.

I Østre Landsrets sag nr. B-1627-07 anmodede Forsvarsministeriet ligeledes om, at advokaten for en afghansk statsborger med bopæl i Afghanistan tilvejebragte bevis for sin procesfuldmagt. I medfør af retsplejelovens § 265, stk. 2, fremlagde advokaten en af sagsøgeren underskrevet erklæring med reference til sagens påstande, som Østre Landsret i sagen fandt, udgjorde fornøden dokumentation, jf. Østre Landsrets kendelse af 20. maj 2008 (vedlagt).

Som anført i svarskriftet, pkt. 1.2, er anmodningen fra Forsvarsministeriet begrundet i, at der ikke med stævningen er fremlagt bilag, og det derfor ikke er muligt at identificere sagsøgeren og samtidig få bekræftet, om sagsøgeren er bekendt med, at der i Danmark føres en retssag på dennes vegne, som kan få økonomiske konsekvenser for sagsøgeren."

Sagsøgerne fastholder de synspunkter, der kommer til udtryk i skrivelse af 30. december 2011 til sagsøgte.

Det er af hensyn til den foreliggende sags fremme, at fuldmagter vedlagt kopi af pas fra sagsøgerne (10) og (11) fremlægges som sagens **bilag 17 og 18**.

9. PROCESSUELLE MEDDELELSER.

Sagsøgte må påregne, at nærværende sagsanlæg for den angivne sagsøger vil blive udvidet med yderligere et antal krav fra også andre yderligere skadelidte irakere, der har været udsat for samme eller lignende umenneskelige og nedværdigende behandling, som danske styrker er ansvarlige for.

Som bilag 19 fremlægges brev af d. 16. december 2011 fra forsvarschef Knud Bartel til justitsminister Nick Hækkerup vedr. Forsvarskommandoens Irakundersøgelse. Af brevet fremgår det:

"Undersøgelsen har fastslået, at antallet af danske tilbageholdte overstiger 500 personer. I forbindelse med tidligere opgørelser, vedrørende antallet af dansk tilbageholdte personer, har der været anført en række faktorer, som har medført usikkerhed vedrørende de opgjorte tal.

Det er konstateret, at der efter magtoverdragelsestidspunktet i august 2004 i et mindre antal tilfælde - i strid med de nationale direktiver og den fastsatte rollefordeling mellem irakiske enheder og internationale styrker - blev overdraget danske tilbageholdte personer til irakiske myndigheder." (understreget her)

Samtlige 3 sagsøgere i nærværende sag fastholder - ligesom - for så vidt er tilfældet for sagsøger (1) - (9) at de blev tilbageholdt af danske styrker, således som det fremgår af bemærkningerne herom ovenfor i nærværende stævning.

Under hovedforhandlingen kan det, dersom sagsøgte endeligt gør gældende, at dette ikke skulle være tilfældet, blive nødvendiggjort at foranstalte bevisførelse herom, hvorunder der vil skulle ske afhøring af de enkelte sagsøgere og af danske militær folk, der deltog i aktionen.

Til varetagelse af sagsøgernes interesse under sagen vil det forinden blive nødvendiggjort at fremskaffe kommunikationen mellem den danske bataljon og Forsvarskommandoen vedr. Operation Green Desert.

I de tidligere anlagte sager har sagsøgte forsøgt at undvige dette ved ikke at give fuld indsigt i det anmodede materiale. I tilfælde af at sagsøgte under nærværende sag måtte indtage samme standpunkt, vil sagsøgeren fremsætte editionsbegæring.

Sagsøgerne er ikke momsregistrerede.

Processuelle meddelelser til sagsøgerne bedes tilstedt undertegnede.

Yderligere processtof forbeholdes.

København, 28. september 2012

Christian Harlang